

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarivs Martini Lvtheri in Ionam Prophetam

Luther, Martin

Haganoæ, [15]26

VD16 B 3890

Tollite me, & mittite in mare, & quiescet mare a uobis, quia noui ego quod propter me fluctus iste magnus contra uos est &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35968

Tollite me, & mittite in mare, & quiescet mare a uobis, quia noui ego quod propter me fluctus iste magnus contra uos est &c.

Fidei potētia. Hic uero in Iona cum primis dignum obseruatu existimo, quanta sit fidei è puro corde profectæ potentia, tum quantū effectū reddere possit. Estq; hic memorabile illud exemplum fidei, de quo supra mentionem fecimus, qualiter omnipotens sit, quanq; in omnibus rebus quamlibet aduersis, & dubijs uictrix palmam occupet. **PRINCIPIO** quidem, peccatum, & culpam omnem in se deriuat, omnes alios innocentes declarās, affirmatq; eius tempestatis procellas sui unius gratia esse concitatas. Qua quidē confessione aliorum testatur innocentiam, se uero peccatorem adeo solum accusat. Itaq; hac una in re charitatis officijs satisfacit, quod in alios iniurius peccauerat exponendo ipsos atroci periculo, id omne sibi uoluendum esse pronunciat. Atqui nec eius charitatis prorsus immemores sunt homines, sed prompto animo gratiam student referre, cum nec ipsi eam à Iona requirant pœnitentiam, uelintq; non illibet omnem illi condonare offensam, publica confessione sc̄tenti, summaq; ope nituntur eundem saluū in littus
expo

IN IONAM

exponere. Atq; ita prorsus charitatē charitate pē-
 sant, uerū sentiūt omnē auxiliādī operā frustra sumi-
 SECUNDO, eadem culpa grauem conscien-
 tiam etiam apud Deum agnoscit, summum dedecus,
 extreme pudefactus, in sese accipiens. Id quod cor
 eius efficacissime testatur, se atrocē culpam in Deum
 iuxta ac homines admisisse. Illud itaq; dedecus, cu-
 ius gratia quis apud Deum pudore suffunditur, lon-
 ge maximum est. Neq; enim ullus relinquitur angus-
 tus aut antrum amplius in omnibus creaturis, sed ne
 apud inferos quidem restat latibulū, in quo quispiam
 abditus queat in obscuro delitescere. Sed cogitur, ue-
 lit nolit, stare in propatulo, omnibus creaturis summo
 dedecore conspicendus. Id quod haud obscure sen-
 tiunt ij qui sibi male conscij sunt, ubi illorum cōscien-
 tia semel recte tacta fuerit. Neq; uero hic Ionas cō-
 templandus est, ut postea pristino honore recupera-
 to, ē periculis liberatus, sed qui iam infamia et dedeco-
 re notabilis sit, nec uideat ullum elabēdi suffugium.
 Quod si enim aliquam spem emergendi superesse
 cor hominis alicubi cerneret, moderatius præsensem
 toleraret infamiam. Porro Deus omnem honorem,
 & fiduciam ab oculis submouet, nec præter ignomi-
 niam quicq̄ relinquit reliqui, quod quidem intolera-
 bilem parit angustiam.

Conscientie
angor.

F

COMMENTARIUS

Mortis aspectus horren-
 dus. TERTIO, deinceps decreto quodam naturali,
 mors & poena, peccatum consequuntur, teste Paulo
 scribente ad Corinthios. 1. Corinth. 15. Potentia pec-
 cati lex est, aculeus autem mortis peccatum. Ita Io-
 nas hic manifeste perspicit, præter amaram mortem su-
 peresse nihil, ultro semet eius faucibus absumendum
 offerens, dum ipse de se sententiam pronuntiat, in-
 quiens, Præcipitate me in pelagus, ac si diceret, ui-
 deo mihi moriendum esse, alioqui frustra sperabitur
 tranquillitas. Atq; hic iterum Ionam non ita tibi in-
 tuendum esse intelligis, ceu hic in historia depictus
 est. Cum enim præ oculis totam historiam habea-
 mus subiectam, quemadmodum ex tam immensis ui-
 tæ periculis liberatus sit, res nobis leuicula esse uide-
 tur, parumq; pectus nostrum commouet. Illud uero
 tibi potissimum cõsiderandum est, qui fuerit affectus
 Ionas in tanto discrimine, ubi omnia præsentem mor-
 tem intentabant, cuius præter exitium nihil obuersa-
 batur animo. Qui ne tantillum quidem de se liberan-
 do sperabat aut cogitabat, sed certissimam mortem à
 qua iamiam erat deuorandus, coràm obtuebatur. Ita
 ut omnem uitæ spem abiecerit, seq; ultro morti iugua-
 landum obtulerit. Quod si enim ita nobiscum Deus
 ageret, ut ipsam uitam in morte conspiciendam nobis
 exhiberet, aut animæ nostræ futuræ mansionis locum

com

IN IONAM

commōstraret, quo illi commigrandū esset, nihil pro
 fecto esset in morte amaritudinis, sed perinde esset ac
 si quis angustum, profundum tamē ruū saltu transmit
 teret, ubi hinc & hinc certa ripa cōspicitur. Nūc ue
 ro nihil horū nobis commōstrat Deus, esiq; nobis ab
 huius uitæ portu & littore in abyssum trāsiliēdum,
 ubi nihil uidemus aut sentimus, ubi nullū uadum aut
 ripa est reliqua, sed nobis ex Deo, & eius bonitate
 pendendum est. Quēadmodum hic Ionas ē nauī detur
 batur in pelagus, ubi nullū sibi uidet portū aut uadū
 sperandū esse, sed omniū creaturarū destitutus auxi
 lio, in pelago fluctuans, ex sola gratia Dei pendet.
 Q V A R T O, iram Dei in morte quoq; sentit Io
 nas, præsertim cum intelligat sibi non ex gratia, sed
 iracūdia Dei moriendū esse, illudq; mortis genus pec
 catis suis commeruisse. Iam uero & ipsa mors tolerā
 da est, neq; tantū haberet doloris, & acerbitatis, quā
 ira Dei super nos nō adduxit. Sicut usuuenire cōsue
 uit, quoties quispiā propter gloriā Dei iniuste cōdem
 natur. Qualiter serē omnes Dei martyres occubue
 rūt, qui pro certo sciebāt, iniuriā sibi fieri atq; inferri
 ab hominibus. Quāobrē cum bonā corā Deo causā
 obtinerēt, habebāt persuasissimū, Deum aduersus
 illos nō esse ira cōmotum, sed benignū & propitiū.
 Inde illi ipsi mortem quoq; non ex iracūdia, sed Dei

benignitate, & beneplacito profectā & cognitā alia
cri & magno animo sustinebant. Ceterum ubi mor-
tis per culpam rei facti sumus, & peccatis commemo-
ruimus, ibi diuinam quoq; excandescantiam unā com-
mitari necesse est, quæ mortem facit intolerabile, ita
ut præter mortem nihil remaneat aut sentiatur.

**Conscientiæ
sarcina.**

Nunc autem hæc quatuor unumquodq; singulatim
accuratius & propius cōsidera, & certo comperies
unum ex illis seorsim magnis etiam sanctis haudquāq;
facile esse portatu. Porro impijs proorsus intolerabile.
Siquidē quis usq; adeo infracto & inuicto est animo,
qui ira Dei obrutus, tametsi nō moriatur, letam mentem
obtineat, aut cordis tranquillitatem nō amittat.
Quæ quidem nō paucos impios redegit ad insaniam.
Ita quoq; quem unq; mortalium uidimus mortem non
exhorrentem, & tantum non ad memoriam eius tre-
pidantem, quamuis diuinam iracundiam non sentiat
uelut gentes, seu propitium Deum intelligat, ut sancti
hominēs. Ita quoq; in terris nō est maior & gra-
uior sarcina, quā peccatorum & malæ cōscientiæ.
Quis enim illud facile perferet, ut corā Deo & ho-
minibus pudeat? Quis non præoptaret potius mori
decies, quā cum dedecore ad hunc modum uiuere?
Hæc tamen omnia certatim super miserū hunc
& calamitosum Ionā cadunt, per quæ ad desperationem
nem

IN IONAM

nem uehementer impellitur, ut nec gratie diuinae nec
 fidei tuendae ratione habeat. Quale uero certamen *Lucta Ionae*
 in corde suo fuisse credendum est, potuisset profecto
 & ille praeterea tanta animi angustia sanguineas guttas su-
 dasse. Hic illi pariter aduersus peccata sua, aduer-
 sus conscientiam suam, & cordis sui sensum, contra
 mortem & Dei furorem ex aequo pugnandum fuit.

Atque ibi eius anima a tenuissimo filo super ore aeter-
 namque damnationem suspensa fuit. Magnū opus di-
 uinae potentiae per hunc ostensum est, quod a fide in *Trag. 3*
 tantis difficultatibus non defecerit, sed seruatus sit. *Mysterio archa dno*
q. no sumus conf

Quod enim in fide perseuerauerit, argumēto est abū-
 de sua redemptio. Quandoquidem Deus omnipotens
 nullū ex impijs e morte, & tantis calamitatibus libe-
 rare dignatur. Verū ipse quoque confitetur se Dei culto-
 rem et seruū esse, offerēs semet puniendū, quorum
 neutrum impios posse certum est, sed in uniuersum
 omnes in peccatis abiecta (quod autē) hasta, deficiūt.

Præterea ad hæc mala hoc accedit etiā infortunij,
 quod in mare abijcitur, ubi soli & ab omnibus deser-
 to moriendum est, nec quēquam præsto uidet, qui se
 affluctum oratione sua confirmaret, aut consolaretur.
 Cæterum homines in nau recta abeunt, relinquētes
 eum in medijs fluctibus, ut certo iam submersum, &
 perditum. Postremo, ne sic quidem suarum calamitas

C O M M E N T A R I V S

tum ullum finem adesse uidet, nec satis est, ut uno mor-
tis genere absumatur, sed est adhuc à ceto deglu-
tiendus. Et hac quidem re Deus uidetur indicare uo-
luisse, quam crudeliter & implacabiliter in Ionam
fussset commotus, ut nec ea morte & supplicio, cui
ultra se puniendum obtulit, satiari potuit, sed nō po-
tuisse satis immaniter se in eo ulcisci. Neq; uero im-
manis ceti rictus aliud fuit, quam terribilis quaedam
imago misero, afflicto & moribundo Ionæ, ubi tam
ampliter facto hiatu os diductum est, & dentes ob-
longi acutorum palorum in morem ex ordine stantes
uisi sunt. Præterea ubi uasti gutturis tenebrosus ab-
aluus usq; recessus apparuit, Scilicet hoc est in mor-
te consolari? Hic est amabilis in morte aspectus, non

Magnum fi = satis uidelicet esse mori, aut uno genere leti absumi.
dei exemplū. Hæc, nisi me omnia fallant, fides est, imò potius cer-
tamen & pugna fidei. Hic uidemus uictoriam, &
triumphum sub maxima infirmitate esse absconditum.
Atq; hic Deus ob oculos nobis posuit, quæ Verbi
& fidei sit uirtus & potentia, quam omnes creatu-
re labefactare nequeant, nec ipsius Dei iracūdia ui-
cere, tametsi omnia extreme furerent. Porro Ionæ
uniuerso mundo documētum fuit & indicium, quæ
animum in his procellis obtinuerit, quenq; omni-
credentes in similibus casibus obtinent, sicut in
auda

ubi, et omni q' vis
q' potētia.

audiemus. Quemadmodum enim mare omnibus flu-
 ctibus Ionā submergere nititur, insuper cetus quoq;
 iam deuoratum laborat absumere: sic conscientia
 quoq; meram tempestatem diuinæ persentit iracun-
 diæ, uultq; prorsus perturbatā animam deglutire cr-
 cus & æterna damnatio.

Et fuit Ionas in uentre ceti tribus
 diebus, & tribus noctibus.

Horum, nisi fallor, dierum & noctium spatium fuit
 longissimum, quod unq; sub sole uidit Ionas. Quod
 enim uehemēter longum sibi uisum sit tempus ita se-
 denti & cōcluso in tenebris, admodum credibile est.
 Opinor quoq; illū alternis quibusdam uicibus nūc ta-
 cuisse, nunc stetisse, sed nec lunā nec solem aspexisse,
 aut ullam horā numerare potuisse. Atqui nec hoc sci-
 re potuit ubi locorū in ceto conclusus per mare uehe-
 retur. Quoties uero à pulmone, & iecinore duris icti-
 bus pulsatus est. Quā prodigiosa eius fuit intra uisce-
 ra & magnas costas habitatio? Vsq; adeo tamē in mor-
 te captiuus detētus fuit, ut nō multū curæ piscis habue-
 rit, sed citra intermissionē attente cogitarit in animo,
 quando tandem eius uitæ finis instaret. O Deum im-
 mortalem, quā prodigiosum hoc opus fuit? Quis
 uero satis pro dignitate æstimare poterit, hominem

*Quid passus
 sit Ionas in
 ventre ceti*